

Sposoby oceniania

Na przedmiocie informatyka przede wszystkim należy jasno określić wymagania i konsekwentnie stosować ustalone zasady.

Należy tak organizować pracę na lekcji (przygotowywać odpowiednie ćwiczenia), aby każdy uczeń miał szansę zdobycia oceny bardzo dobrej i nie czuł się dyskryminowany – trzeba zapewnić każdemu uczniowi sprawiedliwy sposób oceniania. Należy zwracać szczególną uwagę na postępy w zdobywaniu wiedzy i odpowiednio je oceniać.

Uczniom zainteresowanym trzeba proponować ćwiczenia trudniejsze, aby mogli wykazać się swoimi umiejętnościami i wiedzą.

Uczniom mającym trudności z wykonywaniem ćwiczeń i poleceń należy pomagać bezpośrednio podczas zajęć, motywować ich i zachęcać do dalszej pracy.

Należy poinformować uczniów na początku każdego roku szkolnego o wymaganiach na poszczególne oceny.

Należy stawiać dużo ocen cząstkowych. Oceny muszą dotyczyć różnych zagadnień, na przykład:

- ćwiczeń wykonywanych podczas lekcji,
- odpowiedzi na pytania,
- zadań domowych,
- aktywności podczas lekcji,
- ćwiczeń sprawdzających i sprawdzianów.

Ocena ćwiczeń wykonywanych podczas lekcji

W trakcie indywidualnej pracy uczniów nauczyciel powinien zwrócić szczególną uwagę na samodzielność wykonywania przez nich ćwiczeń oraz dopilnować, aby korzystali z instrukcji zawartej w podręczniku (przykładu), a nie wyłącznie z pomocy „sąsiedzkiej” czy pytań kierowanych do nauczyciela.

Należy wymagać od uczniów korzystania z podręcznika. Powinni starać się czytać samodzielnie. Słabszym uczniom nauczyciel ma obowiązek pomóc, ale nie powinien wykonywać za nich ćwiczenia. Jeśli uczeń ma problem, należy wspólnie z nim przeczytać treść polecenia i spytać, czego nie rozumie, a następnie wytłumaczyć mu niejasne zagadnienia.

Można obserwować, czy działania podejmowane przez uczniów w celu rozwiązania zadania wynikają z wiedzy na dany temat i nabytych umiejętności oraz czy są to działania świadome. Ważne jest również, czy uczeń wykonuje wszystkie czynności planowo i nie działa chaotycznie lub przypadkowo.

Można premiować uczniów, którzy wykonają zadanie samodzielnie i poprawnie, jednakże czas wykonania zadania nie powinien być miernikiem oceny. Niektórzy uczniowie mniej sprawnie posługują się klawiaturą czy myszą. Nie wolno dyskryminować uczniów, którzy, zwłaszcza na początku,

sobie nie radzą. Oni również powinni mieć szansę na ocenę najwyższą. Powinniśmy obserwować i oceniać postępy uczniów.

Gdy wykonywane ćwiczenie ma być podsumowaniem większego działu, w ocenie należy uwzględnić opanowanie wszystkich umiejętności przewidzianych w programie dla danego tematu.

Podczas wykonywania ćwiczeń zasadne jest ocenienie na tej samej lekcji wszystkich uczniów.

Uwaga: Jeśli zdarzy się sytuacja, że dwie osoby pracują przy jednym komputerze, należy tak planować zajęcia, aby uczniowie mogli wykonywać ćwiczenia na zmianę. Tej zasady należy przestrzegać i egzekwować ją, by nie dochodziło do sytuacji, w której pracuje tylko uczeń bardziej sprawny.

Ocena udziału w projekcie grupowym

Proponowane w podręczniku projekty grupowe dotyczą umiejętności posługiwania się edytorem tekstu i edytorem grafiki, wyszukiwania informacji w różnych źródłach ze szczególnym uwzględnieniem Internetu oraz łączeniem ich w jednym dokumencie tekstowym. Wykonanie przez uczniów projektu grupowego pozwala na sprawdzenie i ocenę nabytych kompetencji oraz podsumowanie omówionych treści nauczania.

W pracy grupowej każdy uczeń powinien być oceniany za wykonanie przydzielonego mu częściowego zadania, składającego się na cały projekt. Trzeba uwzględnić wkład pracy ucznia, zaangażowanie i umiejętność pracy w zespole.

Liderem każdej grupy projektowej powinien być uczeń zdolny i przejawiający umiejętności przewodzenia grupie. Podczas rozdzielania zadań częściowych wskazany jest nadzór nauczyciela, by zadania przydzielić w sposób dający szansę na ich zrealizowanie w jednakowym czasie. Nie należy dopuścić do sytuacji, w której większość zadań wykonuje jeden lub dwóch wyjątkowo sprawnych i zdolnych uczniów.

Ocenić należy wszystkich członków zespołu. Na ocenę każdego ucznia powinny mieć wpływ opinie pozostałych członków grupy. Nauczyciel powinien zainicjować dyskusję na temat ocen poszczególnych osób, zwracając szczególną uwagę, by względy koleżeńskie nie miały decydującego wpływu na wyniki.

Ocena odpowiedzi na pytania

Bardzo często uczniowie, w ramach zadania domowego, przygotowują w domu odpowiedzi na pytania z podręcznika – ustnie lub pisemnie. Na następnej lekcji należy koniecznie sprawdzić przygotowanie uczniów – ocenić odpowiedzi ustne i wybiórczo sprawdzić odpowiedzi pisemne.

Niektóre odpowiedzi mogą być udzielane z wykorzystaniem projektora, zwłaszcza jeśli pytanie dotyczy omówienia sposobu wykonywania określonej czynności.

W trakcie wykonywania przez uczniów ćwiczeń można zadawać pytania o zastosowaną metodę lub sposób otrzymania danego rozwiązania. Należy zwrócić uwagę na sposób formułowania odpowiedzi: czy uczeń posługuje się słownictwem potocznym, czy też używa określeń fachowych i rozumie znaczenie pojawiających się pojęć. Nie należy w czasie tych odpowiedzi zabraniać korzystania z podręcznika. Powinniśmy wręcz zachęcać uczniów do wyszukania zasady czy metody w podręczniku, jeśli uczeń zapomniał, jak się ona nazywa (np. **przeciągnij i upuść**).

Ocena zadań domowych

Uczniowie powinni mieć systematycznie zadawane zadania domowe, m.in. udzielenie pisemnej lub przygotowanie ustnej odpowiedzi na pytania dotyczące tematu omawianego na lekcji, przeczytanie w podręczniku fragmentu lub całości omówionego tematu.

Zadania powinny być odrabiane w zeszytcie przedmiotowym, którego posiadanie i prowadzenie powinno być bezwzględnie wymagane. Na każdej lekcji uczeń powinien zapisywać temat i omówione zagadnienia (hasłowo).

Należy być konsekwentnym i systematycznym w sprawdzaniu i ocenianiu zadań domowych. Jeśli uczniowie zauważą, że nauczyciel nie egzekwuje zadań domowych, przestaną je przygotowywać.

Ocena aktywności podczas lekcji

Uczeń poprawnie odpowiadający podczas lekcji na pytania dodatkowe, wykonujący nadprogramowe ćwiczenia, powinien być za to oceniany.

Za poprawne odpowiedzi można stawiać plusy, przyjmując zasadę przeliczania (na koniec semestru) np. 6 plusów – ocena celująca, 5 plusów – ocena bardzo dobra, 4 plusy – ocena dobra. Za mniejszą liczbę plusów proponuję nie stawiać ocen.

W niektórych przypadkach, gdy podczas jednych zajęć uczeń wykaże się szczególną aktywnością i dodatkowymi umiejętnościami, można postawić mu od razu ocenę, jednak nie niższą niż dobra. Stawianie niższych ocen za aktywność może zniechęcić uczniów do podejmowania udziału w dyskusji czy odpowiadania na pytania dodatkowe, z obawy przed otrzymaniem słabej oceny.

Ocena ćwiczeń sprawdzających i sprawdzianów

Ćwiczenia sprawdzające i sprawdziany powinny mieć precyzyjnie określony zakres tematyczny i być dokładnie przygotowane, w formie zrozumiałej dla ucznia i ułatwiającej jednoznaczną ocenę (np. w postaci wypunktowanych poleceń). Forma zadań nie powinna odbiegać od ćwiczeń, które uczniowie wykonują na zajęciach. Nie należy stosować tzw. zaliczania przedmiotu pod koniec semestru. W szkole podstawowej jest to wręcz niedopuszczalne.

Zadania powinny być tak dobrane, aby sprawdzały wiedzę ucznia, a nie jego zdolności plastyczne czy sprawne pisanie za pomocą klawiatury.

W ocenie należy uwzględnić wykonanie wszystkich poleceń zgodnie z ich treścią. Ćwiczenia sprawdzające powinny dotyczyć części praktycznej przedmiotu – posługiwania się komputerem i programami. Sprawdziany powinny składać się z części teoretycznej i/lub praktycznej (w zależności od partii zrealizowanego materiału).

Warto opracować odpowiednią punktację za wykonanie każdego polecenia. Oceny za ćwiczenia sprawdzające i sprawdziany można wystawiać według klucza:

poniżej 30% pkt. – niedostateczny

<30%; 45%) pkt. – dopuszczający

<45%; 65%) pkt. – dostateczny

<65%; 85%) pkt. – dobry

<85%; 100%> pkt. – bardzo dobry

Za uzyskanie oceny bardzo dobrej i bezbłędne wykonanie zadania dodatkowego – celujący.

Na sprawdzianie (np. praktycznym) można dopuścić możliwość skorzystania przez ucznia z podręcznika i własnego zeszytu przedmiotowego. Pozwala to na kształcenie umiejętności wyszukiwania i korzystania z informacji, a nie uczenia się tekstu na pamięć, często bez zrozumienia. Takie postępowanie jest uzasadnione metodycznie i dydaktycznie. Szybko przekonamy się, że uczniowie, którzy nie przygotowywali się na bieżąco do zajęć i nie czytali treści tematów, nawet nie będą wiedzieli, gdzie szukać ewentualnej odpowiedzi, a czasu na sprawdzianie nie ma tyle, by przeglądać wszystko po kolei.

Jak oceniać ucznia, który jest bardziej zainteresowany? Za co stawiać szóstkę?

Szóstkę należy stawiać za wykonanie zadań ujętych w podręczniku jako zadania dla zainteresowanych oraz innych nadprogramowych prac i poleceń, których przygotowanie wymaga korzystania z dodatkowych źródeł oraz wykazania się umiejętnościami wskazującymi na samodzielne zgłębianie przez ucznia możliwości danego programu.

Uczeń powinien również otrzymać szóstkę za rozwiązywanie zadań na konkursy informatyczne i za branie udziału w takich konkursach. Ocena celująca powinna być wyraźnym wyróżnieniem ucznia.